

POROČILO ZVU ZA TRETJE TROMESEČJE 1952

PADEC TRANZITNEGA PROMETA predvsem na račun Avstrije

Postopni padec trgovskega prometa z jugoslovanskim zaledjem gre predvsem na rovaš italijanskih novih upraviteljev

V poglavju zadnjega tromesečnega gospodarskega poročila ZVU, posvečenem zunanjim trgovini in v poglavju o prometu, je razviden padec trgovine in prometa skozi Trst. Trgovski promet je dosegel v tretjem tromesečju 1,6 milijonov ton, medtem ko je v drugem tromesečju znašal 879.000 ton. Poročilo ugotavlja, da se vedno je na prvem mestu les, žitarice, mineralna in železna ruda, magnezit in podobno blago.

Promet z jugoslovanskim zaledjem Srednjeevropskega trga je bil približno enak kot v prejšnjih obdobjih, uveljavila se je predvsem vino, konzervirane ribe, živila, sveže mleko in sadje. Izvoz proti jugoslovanskim conam pa je dosegel 50 milijonov lir, in so razni razne gotove proizvode kot tekstil, opremo, električne aparate in avtomobilski material.

Tako uvoz kot izvoz proti Jugoslaviji je bil nekaj manjši kot v prejšnjem tromesečju, ki je dosegel uvoz mesečno povprečje 78 milijonov lir nasproti 81, izvoz pa mesečno povprečje 47 milijonov lir nasproti 50. Jugoslavija je dosegla Trstu kot običajno predvsem živila, konzerve, vino, mleko, opako in ribe, uvažala pa avtomobilске sestavne dele, razni pribor, tekstilne izdelke in slično.

Postopni padec trgovskega prometa Trsta z jugoslovanskim zaledjem gre predvsem na rovaš italijanskih upraviteljev, ki skušajo čim bolj zatreti ta promet, kljub temu, da je zaradi kratkih razdalj za obe strani zelo koristen.

Tudi železniški promet se je zmanjšal ter je dosegel samo 778.000 ton, medtem ko je v drugem tromesečju znašal 879.000 ton. Poročilo ugotavlja, da se vedno je na prvem mestu les, žitarice, mineralna in železna ruda, magnezit in podobno blago.

«Zmanjšanje za 100.000 ton odraža postopen padec prometa prekomske dežele. Avstrija, saj samo ta padec pokriva 60 odst. registrirane razlike med obema tromesečjema (zmanjšal se je promet žitaric za 50.000 ton, premoga za 50.000 ton, povečal pa se je promet kovinskih rud za 22 tisoč ton in raznega blaga za 20.000 ton). V obravnavanem obdobju so poleg tega registrirali običuten padec prometa le za izvajajočega iz zaledja (iz Avstrije in Jugoslavije) in namenjenega za vkrcanje (26.000 ton)».

Trezen ton poročila nam kljub skoposti podatkov dovolj jasno odraža žolosten položaj tržaškega tranzitnega prometa.

PROMET V PRISTANISCU

Tudi v tretjem tromesečju tega leta je prišlo v pristanišče največ ladij od italijanske zastave, med katere pa je tudi vstopila tržaška brodnica, ki na pr. brodovje Tržaškega Lloydja, za njimi pridejo po vrstnem redu ladje ZDA, Jugoslavije, Združenega kraljevstva, Paname in Grčije.

STALNO NARAŠČA uporaba radioaktivnih izotopov

Ameriška komisija za atomsko energijo je od leta 1946 dalje odpremila že nad 28.000 posiljk radioaktivnih izotopov za uporabo v medicini, znanosti, poljedelstvu in industriji. Izotope uporabljajo v notranjosti Združenih držav, poleg tega jih pa pošiljajo še 36 drugim državam. Smoter te distribucije je spodbirati mednarodno znanstveno sodelovanje in pomagati drugim narodom pri njihovem miroljubnem napredku.

Radioaktivne izotope uporabljajo na ta način, da izpostavijo razne vrste, kot na primer sodij, fosfor ali jod bombardiranjem v jedrnem reaktorju. Tako postanejo te snovi radioaktivne in izražajo žarke, ki lahko prodrejo skozi trde in goste predmete. Ta izžarjevanja lahko ugotavljajo s posebnimi napravami kot je tudi Geigerjev števec in na ta način sledijo biološkim in kemičnim procesom, ki jih do zdaj ni bilo mogoče opazovati.

Izžarjevanja tudi lahko uničijo celice in povzročijo spremembe. Zato lahko uporabijo tudi za uničenje bolnega tkiva in kot pripomoček pri gojenju novih vrst rastlin in živali.

Na medicinskem področju uspešno uporabljajo radioaktivne izotope za zdravljenje raznih bolezni, tako zlasti povečanja ščitavice hrustanca, toksične golše, polycetemije (nadprodukcie rdečih krvnih teles) in raznih vrst raka. Z izotopi tudi proučujejo vpliv hormonov, vitaminov, določnih kislin in drog na človeško telo. Radioaktivni sodij uporabljajo na primer za proučevanje krvnega obtoka, za ugotavljanje potrebe amputacije in določitev kraja, kjer je treba amputirati. Radioaktivni jod uporabljajo za ugotavljanje tumorjev in možganih, z njihovo pomočjo odstranjuje kirurg te tumorje.

V industriji je uporaba radioaktivnih izotopov danes zelo raznovrstna. Avtomobilске tovorne jhi uporabljajo za kontrolo kakovosti jekla in za merjenje primeti, ki prihajajo skozi motorne filtre. Na podlagi teh ugotovitev lažje izboljšujejo filtre. Gumijevе družbe uporabljajo izotope pri študiju za izboljšanje pnevmatik, razne metalurške družbe so z njimi vodile raziskovanja, ki so dovela do boljših kovin.

Na podlagi raziskovanj z izotopi je kalifornijska Standard Oil Company izdelala novo mazilno olje za motorje. Batne obroče pri avtomobilskem motorju opremito z radioaktivnimi izotopi in jih nato preizkušajo. Če so obroči obrabljeni, ostanejo koščki radioaktivnega jekla v olju, kjer lahko izmerijo še tako neznatne količine kovine kot je milijoninka inč. Te ugotovitve so bile osnova za mazilno olje, ki je že na trgu in o katerem pravijo, da bo podaljšalo življenje motorjev.

V industriji merijo z izotopi gostoto jekla in papirja. Goodyear Tire and Rubber družba je izdelala izotopsko napravo, s katero lahko premeri eno milijoninko inč (2,54 cm) in jo uporablja za kontrolo gostote novega plastičnega materiala za izdelovanje dežnih palč. Take naprave za merjenje gostote uporabljajo zdaj že kakih sto tovarn, gotovo pa bo to število kmalu naraslo na več tisoč.

V poljedelstvu podpirajo raziskovanja s pomočjo radioaktivnih izotopov popolnoma nova odkritja na področju izdelovanja umetnih gnojil in poznavanja sestavine tal. Ta raziskovanja bodo pomagala kmetovalcem v vseh delih sveta, da bodo lahko pridelali več in z manjšimi stroški.

Ena od najvažnejših študij je povezanost plodnosti tal z uporabo gnojil. Do zdaj ni bilo nobenega točnega načina za merjenje plodnosti tal in z uporabo gnojil, ki ga rastline porabijo. Radioaktivni fosfor je šele omogočil podrobno proučevanje vloge fosforja, nad vse razširjenega gnojila, pri izpolnjevanju tal in pospeševanja rasti rastlin.

Zdaj uporabljajo 34 različnih organizacij radijske izotope pri proučevanju boljšega gospodarskega izkoriščanja fosfatov pri gojenju. Strokovnjaki izjavljajo, da sta na tem področju z radijskimi izotopi dosegli v zadnjih 4 letih več kot prej z drugimi sredstvi v 50 letih.

Z radijskimi izotopi kmetijski znanstveniki zdaj ugotavljajo, koliko gnojil rastline uporabljajo in kateri deli rastlin vsrkavajo gnojila.

Tako vidimo, da so z atomsko energijo pridobili radijski izotopi odprli nova pota, po katerih ni bilo mogoče hoditi z drugimi sredstvi. Znanstveniki raznih dežel so pa prepričani, da je sedanja miroljubna uporaba izotopov komaj začetek in da je svet šel na pragu atomskega razvoja.

Naj končno še pripomnimo, da sta v seznamu dežel, ki dobivajo od Amerike radijske izotope, tudi Italija in Trst.

Peusko, bralno in godbeno društvo „Istrski Grmič“ v Sp. ŠKOFIJAH

VABILO na PRVO VESELICO s petjem, tamburanjem, srečolovom godbo in plesom katero priredi Peusko, bralno in godbeno društvo „Istrski Grmič“ v nedeljo, dne 28. junija 1908. na dvorišču g. IVANA BOŽIČA v Sp. Škofijah.

Veselic se vdeležijo korporativno sledeča društva: Peusko bralno in tamburško društvo „Vodnik“ iz Doline z zastavo, pevsko in bralno društvo „Zrinjski“ iz Dekani, pev in bralno društvo „Slava“ iz Sv. M. M. Spodnje, pevsko in bralno društvo „Slovenija“ iz Srednjih Škofij, glasbeno društvo „Zvezda“ iz Kopr. pevsko, bralno in godbeno društvo „Ilirija“ iz Pobjegov z zastavo, pev-bral dr. „Primorsko“ iz Mackovelj in pevski zbor iz Tinjana.

Med veselico in pri plesu svira društvena godba. ZRAČETEK TOČNO OB 5. URI POP. Vstopnina k veselici 50 stot., k plesu 1 K za osebo in sedeži po 20 stot. Čisti dobiček je namenjen za nabavo društvene knjižnice. V slučaju slabega vremena se prenese veselica na dan 5. junija. Na obilo udeležbo uljudno vabi ODBOR. Kulturno-prosvetno življenje istrskih Slovencev je bilo vedno živahno. O tem se morete prepričati tudi, če do 29. t. m. obiščete razstavo sJadrana u Kopru.

ITURI in KALAHARI živijo med levi in leopardi

Vseeno se branijo le s puščicami - Prvih je 30 tisoč, drugih pa 10 tisoč Črnci so jim „gospodski narod“ - Deklica stane dve kozi ali deset korald

Če hočemo povedati nekaj o pigmejcih ali pritlikavcih, pačih, plemeni, ki živijo v kopenski puščavi, proučimo v katerih vidimo se pravi podobno človeka. Ne smemo pozabiti pigmejci ali «bat» (majhni ljudje), kakor se imenujejo, so prapribežniki velikega afriškega plemena, ki so bili tukaj že mnogo prej, ko so pridrevale v te kraje črna plemena Bantu. Črnci in druga ter si podvirga pritlikavce. Naslednji opis se nanaša na pigmeje v pokrajini, ki leži v trikotniku Mambasa - Trumu - Begni v pravih Belgijskega Konga in pokrajini med Bečuanijo ter Portugalsko Angolo. V teh krajih, ki nenehno civilizacija in tu jih delno razkrije simpatizirajoče, da dajale zamolko go, držanje leopardov ter levov ali pa plutanje tajstvenih go.

Pritlikavci plemena Ituri so črni, nekakšni potujoči lovci, ki se razen lovstva ne ukvarjajo s nobeno drugo dejavnostjo. S tem ubijajo na polje, kajti zemlje ne znajo obdelovati. Njihov dvajsetletni poglavar je visok 140 cm, toda po znanosti je eden človek z lepimi oblikovanimi prsti, podolgovatimi mišicami, belimi zobmi, drugače pa črni oči in bakreno rjave lasi. Nasprotno imajo črnci, med

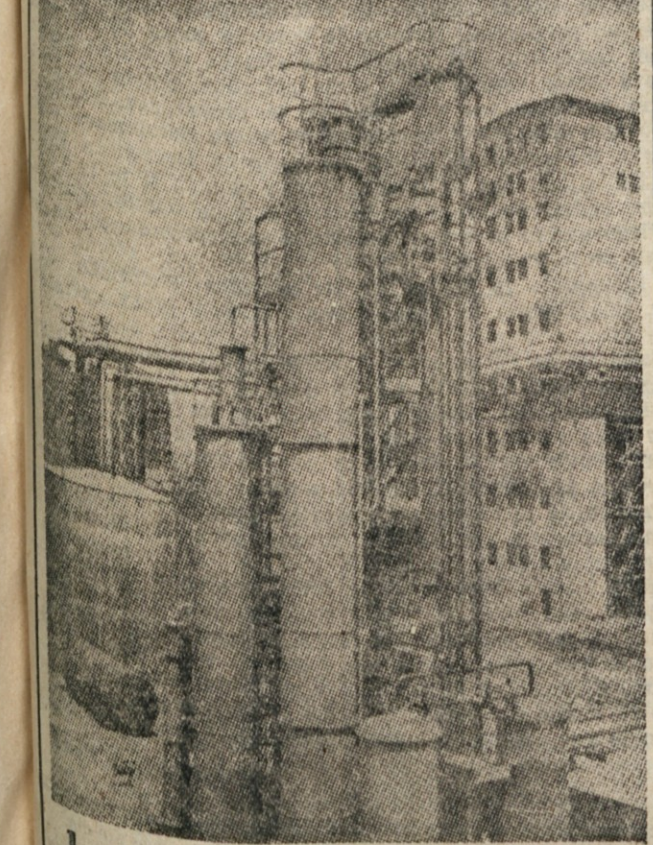

mnogoženstvo, vendar samo tam, kjer živijo skupno s črnci, ki se imajo za Arabce; ker so Arabci muslimani, smejo biti poligamisti. Na splošno pa vlada enoženstvo, dasi je običaj, da njihovi podvirači radi odkupijo sosedu ženo in ko se je naveličajo, jo zopet prodajo. To ni velika kupčija, saj velja celo lepa deklica samo dve kozi ali deset korald. Poroko opravljajo ponoči ob ognju, plamen jim namreč služi v prvi vrsti zato, da prestraši leve in leopard ter druge roparske živali, ki so pigmejem zelo nevarne. Samo v Angoli so divje zveri levi, prvih osmih mesecev razglašajo v požre krog 70 pritlikavcev.

Med Kalahari-pitlikavci vlada strogo enoženstvo; ločitev ne poznajo in nihče ne misli na to, da bi drugemu vzeli ženo. Ločitev obeh spolov med mladino je stroga in tu ne poznajo aromatične ob luninem svitu. Tudi ne poznajo plemskih pravokov; osem do deset družin se združijo v skupnost in si delijo vse zlo in dobro in tu jim je strah pred duhovi in čarovniki.

Raziskovalec Martin Gusinde zatrjuje, da je ta narod civiliziranemu svetu v marsičem tudi lahko za zgled. V čem, tega ne pove.

Prva jugoslovanska

koksarna v Lukavcu

BENEDETTO CROCE in sodobna misel

Pretekli petek je umrl največji sodobni italijanski mislec Benedetto Croce. Z njim izginja s svetovne pozornosti ne samo moč, ampak cela doba italijanske zgodovine na začetku našega stoletja. Moč, ki je najboljši predstavnik italijanskega političnega in kulturnega liberalizma, je s svetovno kritično mislijo začrtal globoko brazdo v italijansko kulturno življenje, in celo najnaprednejši italijanski politični in javni delavci ne zanikajo ogromnega vpliva, ki ga je Benedetto Croce imel na ves razvoj italijanske kulturne dejavnosti od začetka dvajsetega stoletja pa do danes. In v tem smislu - v smislu concordia discors - se tudi oni pristevajo k njegovim učenjem.

Običajno se Benedetto Croce uvršča med idealistične mislece, kljub temu, da je ves njegov svetovni nazor naravnost živno nasprotje tega, kar naravno pojmujejo pod besedo idealizem. Ko govorimo o idealizmu, mislimo predvsem na ljudi, ki jih zanimajo tako imenovani metafizični problemi, ljudi, ki so odmaknjeni od konkretne stvarnosti in se zavijajo v komplicirane filozofske sisteme, daleč proč od vsakdanjega življenja in od problemov, ki jih ta trda vsakdanja stvarnost stavlja pred zavest in praktično stremeljevo posameznih ljudi, posameznih slojev, razredov, narodov in človeštva.

Nič podobnega pa ne srečamo v miselnem svetu Benedetto Crocea. Njegov svet je tudi naš svet, njegovi problemi so

svobode in demokracije, je ostal vendarle aristokratsko zaprt v svoj miselni svet, in so mu stremeljenje, napori in borba izkoriščanja delovnega ljudstva ostali v bistvu tuji, ker je bil prepričan, da je rešitev tako imenovanega socialnega vprašanja (čigar obstoj je on zanikal) iskati v krepitvi in vodilni vlogi srednjega sloja in ne delovnega ljudstva, ki je po njegovem mnenju nesposobno upravljati družbo, ker naj bi bilo to upravljanje vezano na neko umišljeno in neobstoječo gospodarsko nezaupljivost, ki jo baje zmore le srednji sloj - umišljeni razsodnik med ekskluzivističnimi težnjami tako kapitalističnega kot delavskega razreda.

Tudi v tem gledanju Benedetto Crocea na osnovno vprašanje države in politične dejavnosti sploh moremo zaslediti slabost njegovega miselnega sistema, ki ga je privedel do politične neplodnosti, kar daje tudi njegovi politični dejavnosti pečat abstraktnega, konkretno neučinkovitega političnega individualizma.

A mimo vsega tega ostaja Benedetto Croce osrednja oziroma temeljna kultura v prvi polovici tega stoletja in v ozor moči, ki je do smrti ostal zvest svojemu prepričanju in v svobodo. Njegova misel, bodisi kot nadaljevanje, bodisi kot antiteza, bo še dolgo blagodejno vplivala na razvoj italijanske kulture in pomagala krepiti in razvijati življenjske sile italijanske demokracije.

D. H.

Slovenski jezik in prosveta na Koprskem do leta 1918

Italijanski iredentisti so že neštetočrat «dokazovali», da Slovani na Jadrnu nimajo nobenih kulturnih tradicij, da niso niti Slovenci ničesar doprinesli k dvigavanju prosvete ter znanosti. Da so bila vsa njihova izjavljanja do skrajnosti tendenciozna ter neznatna, je danes kakor na dani. Slovensko kulturo so odkrivali, da iz tega, da bi jo v njenem razvoju lahko čim bolj ovirali.

Istra je dala v XVI. ter XVII. stoletju celo vrsto znamenitih mož, kakor Vlasica-Frankovič, Stjepana Konzula, Bratuliča, Glavinica in druge. Zadnji trije so pisali knjige tudi v hrvaškem jeziku. Znani zgodovinar Stancovich iz Barbane, po poklicu duhovnik, je pisal v italijanskem in hrvaškem jeziku. Nihče ne bi mogel zanikati, da niso na koprskem luteranec Petra Pavla Vergerija mlajšega v nekem pogledu vplivali tudi slovenski in hrvaški luteranci. Sam Vergerij je poudaril, da dobro razume istrsko slovenska narečja.

V Kopru imajo slovenske semenišče od leta 1710. Znakrat se ni znano, kako je bilo s šolsko vzgojo v gregoritskem samostanu, ki je bil v Kopru vsaj od prve polovice XV. stoletja in je bilo v njem v navadi slovensko bogoslužje. Skof Naldini, ki je ustanovil v Kopru slovensko semenišče (seminarij ilirico), poudarja v svojih spisih, da je bilo tako semenišče potrebno zaradi popolnoma slovenskega podelja.

Leta 1873 dobijo Slovenci in Hrvači učiteljske v Kopru. Tu so se šolali številni slovenski učitelji, od katerih se mnogi živijo. K učiteljsku je šila vključena tudi vadnica. Okrog leta 1907 so si Slovenci v Kopru z lastnimi močmi ustanovili privatno Ciril-Metodovo osnovno šolo, v katero se je na začetku leta prijavilo 110 učencev. Ta šola se je po enem letu uspešnega dela sllila iz Grčine zgradbe v poslopje, kjer je zdaj Zavod za socialno zavarovanje. Slovenci v Kopru niso prišli do svoje države na osnovni šoli, ker so temu nasprotovali italijanski iredentisti. Isto se je takrat dogodilo tudi pri Sv. Luciji. Ciril-Metodova družba je imela leta 1914 v načrtu, da zgradi slovensko šolo pri Belem križu (predmestje Pirana). Leta 1918 so imele svoje slovenske šole vse večje slovenske vasi v Istri.

Istrski Slovenci se niso krepko borili le za svoje šole, temveč si neumorno gradili svojo prosveto tudi izven šole. Pripravljali odbor za ustanovitev Slavjanskega društva v Trstu je razposlal leta 1888 štirijezični poziv za pristop tudi v Slovensko Istru. Tako vabilo je prejel tudi tedanji kravški dekan ter ga skrbno hranil kakor tudi njegovi nasledniki.

Prvi Slovenci, ki so v Istri začeli ustanavljati čitalnice, so bili Dekančani, takoj za njimi pa priidejo Dolinčani, Boljuncani ter leta 1878 v Kopru bivši, vajoci Slovenci ter Hrvači. Leta 1907 si ti ustanovijo še tamburško ter pevsko društvo ter leta 1908 še dramsko društvo «Istria». V Kopru deluje od leta 1883 dalje Slovenska banilnica ter posojilnica. V Kopru se tiskajo v slovenskem jeziku številni oblatstveni pozivi, leta 1906 pa se v Kopru tiska (tiskarna «Priora») tudi prvi slovenski istrski list «Domači zdravnik», ki ima svoj redakcijo v Dekanih. V Kopru so bili nadalje tiskani nekateri slovenski sindikalni listi, ki so imeli svoje redakcije v Trstu. Koper je dal celo vrsto znamenitih slovenskih mož, kakor na pr. Henrik Martinaka (1826 - 1871), po-

Mednarodna razstava umetne fotografije

bo v Ljubljani od 29. novembra do 30. decembra. Razstava se bodo udeležili avtorji iz 38 držav. Izmed 1756 slik 530 avtorjev je žirija odbrala za razstavo 272 del. Določeno so še tudi nagrade za 15 najboljših posameznikov in pet najboljših fotomaternih organizacij. Med temi bo prejel prvo nagrado fotoklub «Aba» iz Rio de Janeira, od posameznikov pa na prvem mestu E. Ruggiero iz Avstrije. Na drugem mestu je Kitajec Vučević, medtem ko je prvi jugoslovanski O. Hohnjec iz Zagreba zavel šele osmo mesto.

Med udeleženci razstave je največ domačinov: slede Braljški, Zupanič Nemčija Hongkong, Sicar pa so poslali svoja dela tudi fotografji iz Jave, iz Vietnam, iz Malezije, Pakistan, Indije pa tudi iz Macotengove Kitajske in celo iz CSR (1).

Josip Gostič v Scali

Po velikih uspehih, ki jih je dosegel kot Midas v operi «Dana in Ljubzen» Richarda Straussa v Salzburgu in na Dunaju, bo prvak zagrebške Opere in član dunajske državnice Opere tenorist Josip Gostič pel tudi pri prvi izvedbi omenjene opere v milanski Scali. Prvo predstavo, ki bo 8. dec. bo v Milani dirigiral Klemens Kraus, ki je partituro za milansko izvedbo nekoliko skrajšal. Repreze so najavljene za 11., 14. in 30. decembra. Opera bodo prenašali tudi po radiu.

VREME
Vremenska napoved za danes:
Nestabilno, pretežno oblačno z
nespremenjeno temperaturo. —
Včerajšnja najvišja tempera-
tura v Trstu je dosegla 11,2, najnižja 4,9 sto-
pinje.

STRAN 4

ŠPORTNA POROČILA

25. NOVEMBRA 1952

KVALITETNO IZVRSTNI BEOGRAJSKI DER.Y SE JE KONČAL BREZ ZMAGOVALCA

CRVENA ZVEZDA-PARTIZAN 1-1 (0-0)

Dinamo je v mlačni igri izgubil v Splitu - Zagrebske enajstorice nimajo sreče s Sarajevom

Beograjski derby med Partizanom in Crveno zvezdo se je končal neodločeno 1-1 (0-0). Navadno so take tekme napetostne in zanimive, niso pa lepe zaradi razumljive velike nerazume, ki vlada na igrišču. Kot v rezultatu so se tudi v tem gledališču ušeli. Nedeljsko tekmo lahko uvrstimo med kvalitetno najboljšo prvenstveno igre, kar so jih lahko gledali v preteklosti. Crvena zvezda se vedno ni mogla nastopiti z Mitom, vendar je bila boljši nasprotnik. Posebno v drugem polčasu je začela z nevarnimi napadi, do gola pa je prvi pri-

šel Partizan. Zebec je streljal. Krivokučka je žogo kratko odbil do Valoka. Strel, 1:0. Na podoban način je Zvezda izenačila. Ognjanov je streljal, gol pa je dosegel Tomašević. V preostalih 15 minutah se je razvila dramatična borba, katero je dobri sodnik Podubski odrazil v mejah korektnosti. Gledalcev 40.000.

Druga važna tekma kola je bila v Splitu, kjer je Hajduk porazil Dinamo iz Zagreba z rezultatom 2:0 (0:0). Oba gola so domačini dosegli šele v zadnjih minutah drugega polčasa (Broketa, Matosić). Tekma je

USPEŠNA NEDELJA ZA SLOVENSKE ENAJSTORICE

Odred-Tekstilac 5-0

Enajstorica Odreda je končno zaigrala dobro. Tekstilac iz Varadinda je izgubil v Ljubljani z 0:5 (0:1), rezultat bi pa lahko bil tudi višji. Mostvo Odreda je opustilo igro krakih pasov, ki na razmočenem igrišču ne odgovarja.

Nedelja je bila uspešna tudi za drugo ljubljansko moštvo. Zeleni iz Zagreba dosegel neodločen rezultat 1:1 (0:0) proti domaćemu Metalcu. Dobro je igral Marjanovič, ki je ob koncu prvega polčasa iz težeke položaja dosegel gol za Ljubljane.

V ostri borbi je trboveljski Rudar premagal Slavijo iz Karlova 3:2 (1:1). Mariborski Branik je doživel katastrofo v Osljeju, kjer je izgubil proti Proleterju z 1:5 (1:2). St. zmagalo je Proleter osvojil zimo skoprsko prvenstvo. Hrvatsko-slovenske lige.

V dvoboju obeh dalmatinskih enajstoric je na domačem igrišču Sibenik tesno porazil Kvarner z rezultatom 2:1 (1:0).

PRESENCENJE V 5. KOLU NOGOMETNEGA PRVENSTVA KOPRSKE PODZVEZE

Domači poraz Pirana
Koper: Aurora - Jadran 10:1 (5:0); Buje - Proleter-Bu 9:1 (5:0); Umag - Soline 1:0 (0:0); prekinjeno 10 minut pred koncem; Novi grad: Novi grad - Momjan 3:1 (1:1); Sv. Lucija: Odred - Piran 3:1 (3:1); Izola: Izola - Brtonigla 8:2 (4:0).

LESTVICA
Aurora 10 točk, Odred in Umag 8, Piran 6, Proleter in Izola 5, Jadran 4, Soline 3, Novi grad in Momjan 2, Brtonigla 1, Buje 0.

Rezultat, ki ga je dosegel Odred JLA iz Umaga pri Sv. Luciji v srečanju s Piranom, predstavlja največje presenečenje 5. kola nogometnega prvenstva koprsko podzveze. Z lepo igro četverkotnika so Odredovi igralci porazili Piran že v prvem polčasu, v drugem pa z odlično obrambo onemogočili prodore domaćinov.

Tesni borbi, ki se je razvijala med obema moštvoma. Deset minut pred koncem je sodnik izključil igralca Zaro iz Solin, ker pa ta ni hotel zapustiti igrišča, je sodnik zapustil tekmo. S tem je Zaro oškodoval svoje moštvo, ki bi poleg izgubljene tekme prav gotovo tudi kaznovano zaradi neopornega obnašanja igralcev.

Koprski Proleter se od nedelje do nedelje krepil. Niti se, da sta mu prva dva zaporedna poraza koristila. V nedeljo so v Bujah prenapolnili napadalci Proleterja bujsko mrežo z devetimi žogami in pokazali

tudi dobro igro. Brez komentarja srečanje med Aurora in Jadranom. Rezultat 10:1 je sam dokaz zgovorna priča o stanju na igrišču. Od Jadran smo pričakovali več kot je pokazal.

V Novem gradu si je domače moštvo priborilo prvi dve točki v prvenstvu z zmagao nad povprečnim Momjanom.

Marcianov program
LOS ANGELES, 24. — Med našer svetovnega boksarskega prvaka težke kategorije Marciana je dejal, da bo povratni dvojni po naslov prvaka med njegovim gojenjem in Joem Walcottom meseca marca v Chicagu ali San Franciscu ali pa šele junija v New Yorku.

V nadaljevanju teniškega tekmovanja Monaco, Beograd je najboljši igralec Monaca Noghes premagal Laszla 6:2, 7:5, 3:6, 6:3, s čimer je pridobil tudi drugo zmagao za svoje moštvo. Z zmagao nad parom Hoghes - Pasquier 6:2, 6:1, 6:4 sta Beograščana Laszlo in Panajotović zmanjšala razslo 6:1, 6:4 sta Beograščana Laszlo premagal Pasquela 6:4, 6:4, 3:6, 6:2, Noghes pa Panajotoviča 6:3, 8:6, 4:6, 6:3.

LESTVICA
Partizan 9 7 11 31:9 13
Hajduk 9 4 4 23:15 12
Spartak 9 5 2 27:13 12
Vojvodina 9 4 2 3 18:18 10
BSK 9 3 4 2 13:15 10
Sarajevo 9 4 1 4 19:16 9
Crv. zvezda 9 3 3 3 12:13 9
Zagreb 9 3 2 4 7:9 8
Dinamo 9 2 3 4 10:12 7
Vardar 9 2 3 3 15:23 7
Lokomotiva 9 1 3 5 13:23 5
Velež 9 1 2 6 7:18 4

LESTVICA
Odred 9 7 1 1 28:10 15
Proleter 9 6 0 3 22:12 12
Odred 9 5 1 3 17:15 11
Tekstilac 9 4 2 3 16:12 10
Sibenik 9 4 2 3 15:18 10
Kvarner 9 3 2 4 10:10 8
Metalac 9 2 3 4 10:13 7
Zeleni 9 2 3 4 9:14 7
Slavija 9 2 2 5 12:20 6
Rudar 9 2 0 7 11:26 4

Začetek šahovskega prvenstva
BEOGRAD, 24. — V nedeljo se je začel VIII. šahovski šampionat. Nastopajo vsi najboljši jugoslovanski šahisti, zreb pa je dal naslednji vrstni red: 1. Kržišnik; 2. Pirc; 3. Andrić; 4. Ivkov; 5. Fuderer; 6. Dr. Trifunović; 7. Božić; 8. Trajković; 9. Puc; 10. Djurašević; 11. Bogdanović; 12. Udovčić; 13. Gligorič; 14. Matanović; 15. Krieger; 16. Djača; 17. Milč; 18. S. Vuković; 19. Rabar; 20. Dr. Nedeljković.

Prvo kolo: Pirc - Rabar 1:0; Andrić - Vuković remi; Fuderer - Djača 1:0; Dr. Trifunović - Krieger 1:0.

V drugem kolu so se končale samo 4 partije: Udovčić - Djurašević 0:1; Vuković - Ivkov remi; Rabar - Andrić remi; Kržišnik - Pirc remi.

Moška 24. — Sodež po popoldanskem vseh, se je pričel pripravljal napad vjetminhovcev na okoljini Nasan. S tem se je pričela bitka, ki bi lahko spravela v zelo kritičen položaj severno-zapadno Indokino. Napredujejo vjetminhovci. Sile stepejo okrog 25.000 moških. Znaenkrat vztrajajo Francozi na obrambnih položajih. S padcem Nasana bi vjetminhovci lahko nadzorovali vsa obsežna pokrajina Thai.

Pleven o Indokini
WASHINGTON, 24. — V razgovoru z dopisnikom ameriškega tiskarstva "U. S. News and World Report" je francoski obrambni minister Pleven izjavil, da bi morali o vprašanju njih vojne v Indokini in o splošni strategiji na Daljnem vzhodu razpravljati v okviru NATO, ker so to vprašanja, ki so v interesu vseh držav članic te organizacije. Dalje je Pleven izjavil, da je vojna v Indokini zelo trda in da je Francija ne more vzdrževati sama.

Dalje je Pleven dejal, da namerava francoska vlada povečati v Indokini število domačega vojaštva in umakniti konvoj evakuacije neobez, da bi jim prihranili trpljenje, ki ga prinaša vojna in boječ se, da bi padli v roke vjetminhovcev. Pleven je tudi izjavil, da je moral francoska vlada zaradi zmanjšanja ameriške pomoči revidirati vojaški proračun in vojaški program.

Glede evropske obrambne skupnosti je Pleven izjavil, da v enem kraju, čeprav je bil zelo silovit, iz Hanoja poročajo, da je posadka Nasana odbila ta napad, v katerem so nasprotniki uporabili okrog dva bataljona. Vjetminhovci so v štirih urah bojevanja izgubili okrog 300 mrtov, 80 trupel so našli na bojnem polju.

Učinki nadzvočne brzine
FARNBOROUGH, 24. — Tehnični strokovnjaki RAF skušajo ugotoviti ali eksplozije, ki jih povzroča letalo, medtem ko preide zvočni zid, lahko poskodojejo zgradbe. Znanstveniki so se s takimi poskusi ukvarjali v bližini Chichesterja, kjer se je nekatera ženska prizločila, da so ji nekajkratne eksplozije, ki jih je slišala med preletom letala, pošteno potresele hibo, kakor da je eksplodirala bomba. Glasnik ministrstva preskrbe je izjavil, da bodo strokovnjaki vestno proučili vsak tak primer.

Črna 24. — Sodež po popoldanskem vseh, se je pričel pripravljal napad vjetminhovcev na okoljini Nasan. S tem se je pričela bitka, ki bi lahko spravela v zelo kritičen položaj severno-zapadno Indokino. Napredujejo vjetminhovci. Sile stepejo okrog 25.000 moških. Znaenkrat vztrajajo Francozi na obrambnih položajih. S padcem Nasana bi vjetminhovci lahko nadzorovali vsa obsežna pokrajina Thai.

PO OBJAVI MEDNARODNEGA KOLEDARJA V LAHKI ATLETIKI

NORVEŽANI ŠE NISO PRISTALI NA DVOBOJ PROTI JUGOSLAVIJI

OSLO, 24. — Zastopnik norveške lahkotletse zveze je dejal, da Norvežani še niso sprejeli dvobojev, ki bi morali biti v poletju 1953 proti reprezentancam Italije, Madžarske in Jugoslavije. Mednarodna federacija je baje samo rezervirala termine, ako bi do teh dvobojev prišlo.

Zastopnik Norvežanov je dejal, da bodo navezali stike s tremi državami, vendar da dvoboji ne bodo v Oslo. Norveško zanimajo samo gostovanja, vsaj v zvezi z zgornjimi tremi deželami. Poleg tega je baje neizvedljivo, kot je napisano v koledarju mednarodne zveze, da bi Norveška, Italija in Jugoslavija sodelovali v medsebojnem troboju.

Mednarodna zveza je namreč rezervirala dneve od 20. do 22. avgusta za tekmo Madžarska - Norveška v Budimpešti in datum 18. do 19. julija za troboj Norveška - Italija - Jugoslavija v Oslo. Po izjavi zastopnika Norvežani menijo, da niso dovolj močni, da bi isti dan nastopili proti tako močnim ekipam kot sta

SD PRIMORJE vabi vse odbornike na izredni sešatek, ki bo v sredo ob 20. uri na začasnem sedežu v Ulci Machiavelli 13.

SD PRIMORJE vabi vse odbornike na izredni sešatek, ki bo v sredo ob 20. uri na začasnem sedežu v Ulci Machiavelli 13.

SD PRIMORJE vabi vse odbornike na izredni sešatek, ki bo v sredo ob 20. uri na začasnem sedežu v Ulci Machiavelli 13.

SD PRIMORJE vabi vse odbornike na izredni sešatek, ki bo v sredo ob 20. uri na začasnem sedežu v Ulci Machiavelli 13.

SD PRIMORJE vabi vse odbornike na izredni sešatek, ki bo v sredo ob 20. uri na začasnem sedežu v Ulci Machiavelli 13.

SD PRIMORJE vabi vse odbornike na izredni sešatek, ki bo v sredo ob 20. uri na začasnem sedežu v Ulci Machiavelli 13.

SD PRIMORJE vabi vse odbornike na izredni sešatek, ki bo v sredo ob 20. uri na začasnem sedežu v Ulci Machiavelli 13.

SD PRIMORJE vabi vse odbornike na izredni sešatek, ki bo v sredo ob 20. uri na začasnem sedežu v Ulci Machiavelli 13.

SD PRIMORJE vabi vse odbornike na izredni sešatek, ki bo v sredo ob 20. uri na začasnem sedežu v Ulci Machiavelli 13.

SD PRIMORJE vabi vse odbornike na izredni sešatek, ki bo v sredo ob 20. uri na začasnem sedežu v Ulci Machiavelli 13.

SD PRIMORJE vabi vse odbornike na izredni sešatek, ki bo v sredo ob 20. uri na začasnem sedežu v Ulci Machiavelli 13.

SD PRIMORJE vabi vse odbornike na izredni sešatek, ki bo v sredo ob 20. uri na začasnem sedežu v Ulci Machiavelli 13.

SD PRIMORJE vabi vse odbornike na izredni sešatek, ki bo v sredo ob 20. uri na začasnem sedežu v Ulci Machiavelli 13.

TRIESTINA JE PORAZILA NOVARO Z 2:0 (0:0)

90 minut slabega nogometa

REZULTATI:
Bologna - Spal 2-1
Como - Napoli 2-1
Inter - Fiorentina 3-0
Juventus - Sampdoria 3-0
Lazio - Torino 2-1
Palermo - Atalanta 4-2
Roma - Pro Patria 1-0
Triestina - Novara 2-0
Milan - Udinese 1-0

Tekma Triestina-Novara je dala uro in pol šaljivega nogometa. Kaj so gledalci zagrešili, da so morali gledati tak nogomet? Obupna Triestina je porazila Novaro, za katero popolnoma razumemo, da je lahko izgubila v prejšnjem kolu na domačem igrišču proti Juventusu s 6-0.

Edino Invernizzi in Soeren sen sta dala dobro tekmo, zlasti slednji, čigar delo sta tudi oba gola. V obeh primerih je Invernizzi izvedel kazenski strel z desne strani vratarja Russone, obkraj je Soeren nastavljal glavo, medtem ko je vsaj deset drugih igralcev mirno gledalo, ne da bi poskušali intervenirati.

Ne vemo, kaj je krivo, nontanja kriza (finančno vprašanje) ali morda slab nasprotnik, a dejstvo je eno: gledali smo brezvoljno tekmo, v kateri so igralci Novare od prve minute bili prepričani v lastni poraz, Triestina pa zrelega jabolka ni znala utrgati z drevesa. Sele

LESTVICA:
Inter 10 8 2 0 18 5 18
Juventus 10 8 1 1 30 8 17
Roma 10 6 3 1 14 7 15
Lazio 10 6 2 2 15 9 14
Milan 10 6 1 3 15 9 13
Bologna 10 6 1 3 19 12 13
Fiorentina 10 4 3 3 9 11 10
Napoli 10 4 2 4 15 15 10
Atalanta 10 3 3 4 14 17 9
Pro Patria 10 3 2 5 14 19 8
Palermo 10 2 4 4 12 17 8
Udinese 10 3 2 5 11 17 8
Triestina 10 2 3 5 15 18 7
Torino 10 2 3 5 12 16 7
Como 10 2 3 5 7 11 7
Spal 10 1 4 5 7 11 6
Sampdoria 10 0 5 5 6 19 5
Novara 10 1 3 6 9 23 5

ga napada lahko igral ofenzivno. Ugajali so njegovi soloprodori, manj podajanje napadu.

Piola kljub svojim letom še vedno zna igrati, vendar ne s takim četverkotnikom, kakršnega je imel v nedeljo. Nihče ni razumel njegovih predlogov, nihče mu ni podajal. Zato

LESTVICA:
Inter 10 8 2 0 18 5 18
Juventus 10 8 1 1 30 8 17
Roma 10 6 3 1 14 7 15
Lazio 10 6 2 2 15 9 14
Milan 10 6 1 3 15 9 13
Bologna 10 6 1 3 19 12 13
Fiorentina 10 4 3 3 9 11 10
Napoli 10 4 2 4 15 15 10
Atalanta 10 3 3 4 14 17 9
Pro Patria 10 3 2 5 14 19 8
Palermo 10 2 4 4 12 17 8
Udinese 10 3 2 5 11 17 8
Triestina 10 2 3 5 15 18 7
Torino 10 2 3 5 12 16 7
Como 10 2 3 5 7 11 7
Spal 10 1 4 5 7 11 6
Sampdoria 10 0 5 5 6 19 5
Novara 10 1 3 6 9 23 5

LESTVICA:
Inter 10 8 2 0 18 5 18
Juventus 10 8 1 1 30 8 17
Roma 10 6 3 1 14 7 15
Lazio 10 6 2 2 15 9 14
Milan 10 6 1 3 15 9 13
Bologna 10 6 1 3 19 12 13
Fiorentina 10 4 3 3 9 11 10
Napoli 10 4 2 4 15 15 10
Atalanta 10 3 3 4 14 17 9
Pro Patria 10 3 2 5 14 19 8
Palermo 10 2 4 4 12 17 8
Udinese 10 3 2 5 11 17 8
Triestina 10 2 3 5 15 18 7
Torino 10 2 3 5 12 16 7
Como 10 2 3 5 7 11 7
Spal 10 1 4 5 7 11 6
Sampdoria 10 0 5 5 6 19 5
Novara 10 1 3 6 9 23 5

LESTVICA:
Inter 10 8 2 0 18 5 18
Juventus 10 8 1 1 30 8 17
Roma 10 6 3 1 14 7 15
Lazio 10 6 2 2 15 9 14
Milan 10 6 1 3 15 9 13
Bologna 10 6 1 3 19 12 13
Fiorentina 10 4 3 3 9 11 10
Napoli 10 4 2 4 15 15 10
Atalanta 10 3 3 4 14 17 9
Pro Patria 10 3 2 5 14 19 8
Palermo 10 2 4 4 12 17 8
Udinese 10 3 2 5 11 17 8
Triestina 10 2 3 5 15 18 7
Torino 10 2 3 5 12 16 7
Como 10 2 3 5 7 11 7
Spal 10 1 4 5 7 11 6
Sampdoria 10 0 5 5 6 19 5
Novara 10 1 3 6 9 23 5

LESTVICA:
Inter 10 8 2 0 18 5 18
Juventus 10 8 1 1 30 8 17
Roma 10 6 3 1 14 7 15
Lazio 10 6 2 2 15 9 14
Milan 10 6 1 3 15 9 13
Bologna 10 6 1 3 19 12 13
Fiorentina 10 4 3 3 9 11 10
Napoli 10 4 2 4 15 15 10
Atalanta 10 3 3 4 14 17 9
Pro Patria 10 3 2 5 14 19 8
Palermo 10 2 4 4 12 17 8
Udinese 10 3 2 5 11 17 8
Triestina 10 2 3 5 15 18 7
Torino 10 2 3 5 12 16 7
Como 10 2 3 5 7 11 7
Spal 10 1 4 5 7 11 6
Sampdoria 10 0 5 5 6 19 5
Novara 10 1 3 6 9 23 5

LESTVICA:
Inter 10 8 2 0 18 5 18
Juventus 10 8 1 1 30 8 17
Roma 10 6 3 1 14 7 15
Lazio 10 6 2 2 15 9 14
Milan 10 6 1 3 15 9 13
Bologna 10 6 1 3 19 12 13
Fiorentina 10 4 3 3 9 11 10
Napoli 10 4 2 4 15 15 10
Atalanta 10 3 3 4 14 17 9
Pro Patria 10 3 2 5 14 19 8
Palermo 10 2 4 4 12 17 8
Udinese 10 3 2 5 11 17 8
Triestina 10 2 3 5 15 18 7
Torino 10 2 3 5 12 16 7
Como 10 2 3 5 7 11 7
Spal 10 1 4 5 7 11 6
Sampdoria 10 0 5 5 6 19 5
Novara 10 1 3 6 9 23 5

LESTVICA:
Inter 10 8 2 0 18 5 18
Juventus 10 8 1 1 30 8 17
Roma 10 6 3 1 14 7 15
Lazio 10 6 2 2 15 9 14
Milan 10 6 1 3 15 9 13
Bologna 10 6 1 3 19 12 13
Fiorentina 10 4 3 3 9 11 10
Napoli 10 4 2 4 15 15 10
Atalanta 10 3 3 4 14 17 9
Pro Patria 10 3 2 5 14 19 8
Palermo 10 2 4 4 12 17 8
Udinese 10 3 2 5 11 17 8
Triestina 10 2 3 5 15 18 7
Torino 10 2 3 5 12 16 7
Como 10 2 3 5 7 11 7
Spal 10 1 4 5 7 11 6
Sampdoria 10 0 5 5 6 19 5
Novara 10 1 3 6 9 23 5

LESTVICA:
Inter 10 8 2 0 18 5 18
Juventus 10 8 1 1 30 8 17
Roma 10 6 3 1 14 7 15
Lazio 10 6 2 2 15 9 14
Milan 10 6 1 3 15 9 13
Bologna 10 6 1 3 19 12 13
Fiorentina 10 4 3 3 9 11 10
Napoli 10 4 2 4 15 15 10
Atalanta 10 3 3 4 14 17 9
Pro Patria 10 3 2 5 14 19 8
Palermo 10 2 4 4 12 17 8
Udinese 10 3 2 5 11 17 8
Triestina 10 2 3 5 15 18 7
Torino 10 2 3 5 12 16 7
Como 10 2 3 5 7 11 7
Spal 10 1 4 5 7 11 6
Sampdoria 10 0 5 5 6 19 5
Novara 10 1 3 6 9 23 5

LESTVICA:
Inter 10 8 2 0 18 5 18
Juventus 10 8 1 1 30 8 17
Roma 10 6 3 1 14 7 15
Lazio 10 6 2 2 15 9 14
Milan 10 6 1 3 15 9 13
Bologna 10 6 1 3 19 12 13
Fiorentina 10 4 3 3 9 11 10
Napoli 10 4 2 4 15 15 10
Atalanta 10 3 3 4 14 17 9
Pro Patria 10 3 2 5 14 19 8
Palermo 10 2 4 4 12 17 8
Udinese 10 3 2 5 11 17 8
Triestina 10 2 3 5 15 18 7
Torino 10 2 3 5 12 16 7
Como 10 2 3 5 7 11 7
Spal 10 1 4 5 7 11 6
Sampdoria 10 0 5 5 6 19 5
Novara 10 1 3 6 9 23 5

LESTVICA:
Inter 10 8 2 0 18 5 18
Juventus 10 8 1 1 30 8 17
Roma 10 6 3 1 14 7 15
Lazio 10 6 2 2 15 9 14
Milan 10 6 1 3 15 9 13
Bologna 10 6 1 3 19 12 13
Fiorentina 10 4 3 3 9 11 10
Napoli 10 4 2 4 15 15 10
Atalanta 10 3 3 4 14 17 9
Pro Patria 10 3 2 5 14 19 8
Palermo 10 2 4 4 12 17 8
Udinese 10 3 2 5 11 17 8
Triestina 10 2 3 5 15 18 7
Torino 10 2 3 5 12 16 7
Como 10 2 3 5 7 11 7
Spal 10 1 4 5 7 11 6
Sampdoria 10 0 5 5 6 19 5
Novara 10 1 3 6 9 23 5

TRIESTINA JE PORAZILA NOVARO Z 2:0 (0:0)

90 minut slabega nogometa

ko je gostom naraslo upanje, se je iz ne preveč nevarne situacije rodil prvi gol, katerega je obiščeno dočakalo z življenjem.

Obramba domačin ni imela resnega dela, v napadu je hotel sugerirati igro Soeren sen, a mu je edino Curto včasih uspešno pomagal. Invernizzi je zaradi slabega nasprotnikove

LESTVICA:
Inter 10 8 2 0 18 5 18
Juventus 10 8 1 1 30 8 17
Roma 10 6 3 1 14 7 15
Lazio 10 6 2 2 15 9 14
Milan 10 6 1 3 15 9 13
Bologna 10 6 1 3 19 12 13
Fiorentina 10 4 3 3 9 11 10
Napoli 10 4 2 4 15 15 10
Atalanta 10 3 3 4 14 17 9
Pro Patria 10 3 2 5 14 19 8
Palermo 10 2 4 4 12 17 8
Udinese 10 3 2 5 11 17 8
Triestina 10 2 3 5 15 18 7
Torino 10 2 3 5 12 16 7
Como 10 2 3 5 7 11 7
Spal 10 1 4 5 7 11 6
Sampdoria 10 0 5 5 6 19 5
Novara 10 1 3 6 9 23 5

LESTVICA:
Inter 10 8 2 0 18 5 18
Juventus 10 8 1 1 30 8 17
Roma 10 6 3 1 14 7 15
Lazio 10 6 2 2 15 9 14
Milan 10 6 1 3 15 9 13
Bologna 10 6 1 3 19 12 13
Fiorentina 10 4 3 3 9 11 10
Napoli 10 4 2 4 15 15 10
Atalanta 10 3 3 4 14 17 9
Pro Patria 10 3 2 5 14 19 8
Palermo 10 2 4 4 12 17 8
Udinese 10 3 2 5 11 17 8
Triestina 10 2 3 5 15 18 7
Torino 10 2 3 5 12 16 7
Como 10 2 3 5 7 11 7
Spal 10 1 4 5 7 11 6
Sampdoria 10 0 5 5 6 19 5
Novara 10 1 3 6 9 23 5

LESTVICA:
Inter 10 8 2 0 18 5 18
Juventus 10 8 1 1 30 8 17
Roma 10 6 3 1 14 7 15
Lazio 10 6 2 2 15 9 14
Milan 10 6 1 3 15 9 13
Bologna 10 6 1 3 19 12 13
Fiorentina 10 4 3 3 9 11 10
Napoli 10 4 2 4 15 15 10
Atalanta 10 3 3 4 14 17 9
Pro Patria 10 3 2 5 14 19 8
Palermo 10 2 4 4 12 17 8
Udinese 10 3 2 5 11 17 8
Triestina 10 2 3 5 15 18 7
Torino 10 2 3 5 12 16 7
Como 10 2 3 5 7 11 7
Spal 10 1 4 5 7 11 6
Sampdoria 10 0 5 5 6 19 5
Novara 10 1 3 6 9 23 5